

DIENOS ŽINIOS

Nr. 14

Glasenbach, vasario 24 d.

IS LONDONO KONFERENCIJOS

Austrijai leidžiama laikyti aviaciją ir tankus

Šeštadienio posėdyje užs. reikalų ministrų patarėjai galutinai nutarė, kad alijantų okupacinės pajėgos busiančios atitrauktos per 90 dienų po sutarties pasirašymo su Austrija.

Be to, patarėjai taresi Austrijos apginklavimo klausimo teis punktais, kuriais iki šiol nebuvo susitarta.

Karinės komisijos pasiulymu patarėjai nutarė Austrijai leisti laikyti aviaciją. Lektuvų skaičius apribojamas 90, iš jų daugiausia 70 gali būti kovos mašinos. Bombonešių Austrijai laikyti negalima. Aviacijos personalo skaičius gali siekti iki 5000 asmenų.

Klausimu, ar austrams galima leisti laikyti tankus, buvo taip pat susitarta. Austrija galinti laikyti nedaugiau, kaip 30 tankų. Sov. sąjungos atstovas Gusevas norėjo leisti Austrijai laikyti tik lengvuosius tankus ir savo gamybos ginklus. Tačiau amerikietis Clark pasipriešino tai nuomonei, pareikšdamas, kad austrų ginklų pramonė yra sunaikinta ir fabričių atstatymas per daug apsunkintų valstybę. Patarėjams nesusitarus, klausimas liko atidėtas Moskvos konferencijai.

Nebuvo susitarta ir dėl kariuomenės didumo. Gusevas reikalavo kariuomenės skaičių apriboti iki 50.000, o Clark siūlo leisti Austrijai laikyti 55.000 vyrų. Sovietų pasiulyme paremė prancuzai, amerikiečių - anglai. Sovietai pareiškė, kad austrai patys prašė tik 50.000; o tai amerikietis atsisakė, kad austrai nežinoję, kad sovietų pasiulymu, Sovietų 550.000 vyrų skaičių bus ištraukta policija bei žandarmerija. Patarėjai nutarė dar kartą išklaudyti austrų delegacijos nuomonę.

Patarėjai vienbalsiai nutarė, kad į kariuomenę negali būti priimti buvę nacių partijos nariai. Be to nutarta, kad asmenys, kurie prieš 1938 m. buvo vokiečių piliečiai, negali būti į armiją priimti.

Gusevas dar reikalavo, kad būtų uždraustos priemonės į austrų kariuomenę asmenų, kurie buvo vokiečių kariuomenėje apdovanoti pasižymėjimo ženklais. Karininkai buvę du ar daugiau kartų pakelti į aukštesnį laipsnį, kurie vokiečių armijoje turėjo generalmajoro ar aukštesnį laipsnį.

Gen. Clark atmetė šį Gusevo pasiulymą, pažymėdamas, kad už 10 centų gali pirkti tuziną generolų.

Alijantų Tarybos paneikimas

Po karinio pobūdžio klausimų nagrinėjimo, patarėjai pradėjo svarstyti, kada turės būti paneikinta alijantų taryba Vienoje. V. karų valstybių atstovai pareiškė, kad jų nuomone, alijantų tarybą turi būti paneikinta po sutarties su Austrija pasirašymo. Tačiau tuo klausimu nebuvo galima susitarti, nes Gusevas reikalavo alijantų tarybą palikti Vienoje tol, kol bus atitraukti paskutiniai okupaciniai puliniai.

Gale posėdžio susitarta, kad austrų belaisviai bus grąžinami Austrijos lėšomis. Clark pareiškė, kad austrų belaisviai turi būti tuoju grąžinti, o sovietai siūlo tuoju pat, kai tik bus galima.

Be to, susitarta, kad Austrijos armijos didis apribojimas tik iki to laiko, kol Austrija įstos į JTO.

Slapta organizacija prieš sovietus

Vokietijoje britų ir amerikiečių zonoje šeštadieni pradėti slap-
tosios organizacijos narių sušūnėjimai.

Britų ir amerikiečių istaigos praneša, kad tos organizacijos na-
riai yra buvę OKW, SS ir HJ nariai. Britų istaigos jau kelis mėnesius
sekė šią organizaciją. Šios organizacijos svarbiausias tikslas buvęs
suorganizuoti bakterinį karą prieš okupantus. Suimtuųjų tarpe yra ir
pulk. Eismann, kurio tikroji pavardė Knuth, kuris priklausė vokiečių vyr.
karo būstinei kaip bakterinio karo žinovas.

Reuterio žiniomis šios organizacijos tikslas buvo suorganizuoti
totalinį režimą Vokietijoje ir sutelkti Europos tautas kovai prieš
bolševizmą.

Notu pasikeitimas tarp Maskvos ir Vašingtono

Del Achensono pareiškimo, kad sovietų politika esanti agresivi ir
ekspansionistiska Vašingtonas vėl gavo naują notą, kurioje pareiškama,
kad Marshallio atsakymas į praeitą Maskvos notą esąs mažai patenkinamas
ir neitikinamas.

Maskvos pageidavimai

Londono laikraštis "People" rašo, kad Bevinas bandys Kremlį priversti
atidengti kortas. Maskvos pageidavimai sąjungai su Anglija yra sekanti:
laisvas prieėjimas prie britų itekos sferoje esančių žaliavų, taip
pat ir prie alyvos Art. Rytuose, britų kreditas sov. sąjungai ilgesniam
terminui; prileidimas prie valdymo buvusių Italijos kolonijų Afrikoje.
Pranešama, kad Bevinas apie viską Pilnai informuoja Vašingtoną. Sovietų
pageidavimai Vašingtone labai nemičiai priimami.

JAV Karinis biudžetas

JAV senato biudžeto komisijai pareikalavus sumažinti biudžetą ka-
riumenės sąskaiton, daug žynių vyriausybės, kariumenės ir abiejų parti-
jų asmenų pareiškė savo protestą. Jie pasisakė, kad biudžeto mažinimas
negali paliesti karinio biudžeto. Ypač, svarbus buvo karo ministro Patter-
son ir senatoriaus Vanderbergo pareiškimai. Vanderbergas pareiškęs, kad
amerikiečiai per daug rizikuoja taika ir karu, vienašališkai mažindami
savo kariumenę. Atceinančių įvykių akyvaizdoje amerikiečiai neturi kar-
toti 1918 m. klaidos. Ypač yra svarbus Vanderbergo pareiškimas dėl to,
kad senatorius yra vienas svarbiausių asmenų respublikonų partijoje, o
biudžeto sumažinimo pasiūlymas buvo patiektas respublikonų partijos.

Thorezo pareiškimas apie sutartį su Anglija

Prancūzų komunistų partijos gen. sekretorius Torčas viename mitin-
ge Tulonoje pareiškė, kad prancūzai kuo greičiau turi sudaryti sutartį
su Anglija. Jis prikišo vyriausybei, kad ji prasmad si taip brangų lai-
ką. Sutartį jis pažymėjo, kaip puikiausią sąlygą išspręsti Vokietijos
klausimui Prancūzijos saugumo dvasioje.

Herriotas apie Vokietiją

Prancūzų senato pirm. Herriot pareiškė, kad sovietai labai gerai
išsprendę Vokietijos problemą, parengdami iki Oderio. Tuo tarpu Prancū-
zijos pašoneje vis dar yra atvira žaizda. Tarp taip vadinamos vokiečių
kultūros, pasakė Herriot ir prancūzų civilizacijos yra neperžengiamas
skirtumas.

Prūsijos nera

Alijantų kontrolinė taryba Vokietijoje nutarė oficialiai panaikinti
prusų valstybę, praktiškai jau senai nebeegzistuojančią. To reikala-
vo alijantų karas sumažinti Vokietijos militarizmą.

Spaudos laisvė Pragoje

Sovietų atstovas Pragoje pareikalavo čekoslovakų vyriausybę grieb-
tis priemonių prieš savaitraščio "Obrozy" vyr. redaktoriu Dr. Dachacek.
Sovietų kaltinime pareiškama, kad laikraštis persispausdina iš ameri-
kiečių, anglų ir prancūzų spaudos antisovietiskus ir antikomunistiskus
straipsnius. Dr. Dachacek yra čekų parlamento užs. reikalams tarybos
pirminikas.

SPAUDA TURI TINKAMAI REPREZENTUOTI SALZBURGO LIETUVIŲ KOLONIJĄ

Siandien 16 vol. Lietuvos Kolonijos lyderis Dr. V.A. Dambra, einas Spaudos Darbuotojų Kolektyvo Pirmininko pareigas, sušaukė visuotiną narių susirinkimą, kurio metu išnagrinėjo kalboje trumpai palytė svarbiausiuosius spaudos darbuotojo uždavinius išsivijoje. Dr. Dambra aiškiai pasisakė už rinta ir objektyvų kolonijos gyvenimo faktų, sakina, jų vertinimą ir pasidavimą skaitytojams. Spauda negali būti vadovybės, pavienio asmens ar grupės organas; svarbiausias jos tikslas - pasitarnauti lietuviškojai visuomenei, ugdati meilę savo kraštui ir savo kultūrai. Spauda turi būti tikrasis mūsų kolonijos reprezentantas. Kritika taip pat būtina, kiek ji nėra asmenišku, sąskaitu suvedinėjimas, nes be jos joks kultūrinis progresas nebuvo ir nebus imanomas. Paskutiniuoju metu anēr. karo valdžia paskelbė naujus suveržymus DP spaudai. Ir mūsų stovykloje visoms trims tautinėms grupėms leistos leidimas. vienam laikraščiui. Išsiaiškinus, kad "Dienos Žinios", kuriame yra tiksliai austriškųjų laikraščių svarb. žinia, vertimai, nėra aplinkrašty kalbama prasme "laikraštis", direktoriui P. Gullion sutikus, laikinai gali būti "Lėvynėn", kaip nepolitinis ir reprezentacinis DP kultūros žurnalas taip pat laikinai leidžiamas. Savaitinis "Mūsų Žinios" turės pakeisti pavadinimą (parinkti bendrą vardą visu trijų Pabaltijo taut. grupių laikraščiams ir leisti viena numerį lietuvių, kita latvių, trečia estų ir t.t. kalbomis, lyg tai būtų vienas laikraštis). Cenzūra panaikinama, nors UNRRA-os Direkciija, reikalui esant, cenzūruotinus straipsnius pristatys kar. valdžiai. Nuo šiol visa atsakomybė nebe UNRRAi, bet atsakingiesiems redaktoriams.

Ta pačią progą, pasibaigus kadencijai, Dr. Dambra pareiškė su prof. V. Krėve-Mickvičiūnui iš pareigų pasitraukia. Jo paeilutytieji kandidatai - C. Grincevičius (Sp. Darb. Kol. pirmininkas) ir A. Morkelis (sekretorius) vienbalsiai išrinkti naujai 6 mėn. kadencijai. Stovyklos korespondentu ir toliau tvirtinamas Prakasas.

Kolektyves pasitryžo visomis iš elėmis kanti išsinečius stovyklos laikraščius, juos pagal išgales tobulinant. Iškeltas pageldevimas praplėsti bendradarbiu tinkla. Kolektyvo Taryba sudarys du naujai išrinktieji asmenys ir kaks atsakingieji laikraščių redaktoriai.

Susirinkimas praėjo draugiškoje nuoteikoje.

UNRROs pagalba iki metų galo

UNRRAos Londono kalbetojas kalbedamas apie padėti, kokia susidarys po UNRRAos tikimo sustabdymo, pasakė, kad UNRRAos tikimas tesis iki metų galo. Kol nustatyta pagalbų programa bus išpildyta, praeis ir metai.

Toliau kalbetojas pareiškė, kad tikimo programoje gali įvykti pasikeitimų, tačiau tai, kas atskiriems kraštams yra pažadeta bus ir išpildyta. Gali būti tik nelybais reikalingi daiktai pakeisti butiniausiais gyvenimui.

JAV pagalbų Europai planas

Atstovų rūnuose buvo patiektas istatymo projektas, kuriuo turētu būti palengvinta JAV pagalba Europai. Prezidentas Trumanas patieko kongresui rasto, kuriame reikalaujama paskirti 350 mil. dol. pagalbų reikalingiems Europos kraštams paremti.

Iteiktas istatymo projektas numeto, kad suteiktoji pagalba turi būti be skirtumo renbeniesiems išdalinta. Amerikiečių spaudos ir vyriausybės atstovams turi būti leidžiama priziūroti išdaliniama.

Prancūzų socialistų vadas Leonas Blūnas gegužės mėn. žada aplankyti Austriją, Vengriją, Rumuniją, ir Turkiją. Jo kelione neturi oficialaus politinio charakterio.

DIENOS ŽINIOS

LITERATŪROS PUSLAPIS

ESTŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ ŠVENCIANT

Mūsų kaimynai estai šiandien švenčia savo nepriklausomybės paskelbimo 29 metų sukaktį. Išgyventos bendros valandos leisvame Baltijos pajūryje ir bendros kančios karo metu duoda pilną teisę mums vadintis broliškais tautomis.

Nors estai nėra, kaip lietuviai ar latviai baltų giminės, o kaip ir suoniai - ungrių - suonių, tačiau turime pripažinti, kad bendros istorinės valandos bus padarę broliškonių. Ir estų atgimimo kelias, kaip ir lietuvių, nebuvo rožėmis klotas. Tačiau jų valstybės įkurimui - 1918 m. vasario 24 d. jie turėjo geresnės sąlygos: jie turėjo žymiai didesni inteligentų kadrai, kaip mes. Tačiau laisvę ir jie turėjo iškovoti savo sunų krauju.

Nors estų valstybė jauna, tačiau kultūriniai ji buvo subrendusi ir pajėgi.

Po nepriklausomybės kovų, sukurdę nepriklausomą valstybę, jie smarkiai grįžėsi kultūrinio darbo. Dar 17-uo amž. įkurtas Tartu universitetas ir laisvės metais tęsė savo darbą. Kas met jis išleisdavo diplomuotų inteligentų būrį Estijos kultūriniam gyvenimui. Be universiteto, Taline buvo įkurta Auk. Technikos mokykla, Tartu Aukštoji Meno mokykla.

Reikia pažymėti, kad pradžios mokyklos Estijoje buvo labai gerai sutvarkytos ir brascių beveik visai nėra. Gi baigusiujų aukštąjį mokslą, pagal gyventojų skaičių, Estija turėjo didžiausią procentą Europoje.

Ir ukiniam bei socialiniam gyvenimui Estija per savo nepriklausomybės metus žymiai pažengė į priekį.

Tačiau vienodas Pabaltijos tautų likimas palietė ir Estiją. Paskutiniųjų metų įvykiai smarkiai nualino kraštą, sugriovė miestus, išblaskė žmones. Tačiau mes norime tikėti, kad laikas mūsų likimą pakreips gerąjį pusėn ir jie kaip ir mes, vėl grįšime į laisvąją Baltijos kraštą.

Nepriklausomybės šventės proga susukime savo kaiminams sirdingą Elagū Esti!

Trumpos žinios

JAV pasiūlė Saugumo Tarybai penkis kandidatus Triesto gubernatoriaus vietai užimti: Pietų Afriko Egeland, Šveicarijos gen. Guidon, Kolumbijos Camarago ir 2 švedai: Nordenskiöld ir Sendihön.

-Raudonosios armijos suaktuvių proga mars. Stalinas paskelbė istatyną, kuriam pareiškė, kad raudonosios armijos apmokymas turėtų būti dar labiau sustiprintas, kad užtikrinti krašto saugumą ir taiką.

-Amerikos senatorius Pepper vėl iš naujo reikalauja išvalyti amerikiečių istaigas nuo komunistinio elemento.

-Albenijoje nutiesti mirtini du kunigai. Kai kuriuose miestuose uždrausta nešioti ju drėbuzius.

-Iš Jugoslavijai priskirto miesto Pola pusė gyventojų pabėgo į Italiją, nes jie nenori pasilikti pas Tito. Miesto gatvės liko pustustos.

-Paryžiuje kilo smarkios demonstracijos prieš komunistus.

-Jugoslavų vyriausybė iškėlė elijantų kontrolinei tarybai protestą, kuriam kaltinamos prapūs išiveržusios į jugoslavų teritoriją.

-Buvo Indijos susisiekimo ministras Ali, paskirtas atstovu JA valstybėse, atvyko į Vašingtoną.

-"Civilta Cottolica" skelbia apie katalikų persikiojimą Jugoslavijoje duomenis. 1939 m. buvo iš viso 1916 katalikų parapijų, šiandien - 401, Kroatijoje buvo 1081, šiandien - 261, Slovėnijoje buvo 520, šiandien - 68, Bosnijoje ir Hercegovinoje iš 620 liko 60.